

BOJOVÁ ČINNOST V NOCI

Sovětská vojenská věda věnuje zvýšenou pozornost významu bojové činnosti v noci.

Proto i v Československé lidové armádě, ve spojitosti s rozvojem technických prostředků pro vidění v noci, vedení bojové činnosti procvičujeme, abychom tím realizovali požadavek operačního umění na nepřetržité vedení boje a operace a eliminovali negativní vlivy noci na činnost vojsk.

Ve srovnání s obdobím druhé světové války, kdy byla sice vedena bojová činnost i v noci, ale v menším rozsahu, v příštích možných válce bude noční činnost běžným jevem. Je však nutné počítat s tím, že noc negativně ovlivňuje psychiku člověka, zvyšuje pravděpodobnost ohrožení života tváří v tvář nebezpečí nebo v průběhu realizace složitých úkolů.

Výsledky boje v noci ve značné míře závisí na podrobném a přesném zplánování a organizaci noční bojové činnosti.

V článku chci na příkladě útočné činnosti armády ukázat, jak je nezbytné a složité připravit celou řadu opatření k zabezpečení nepřetržité činnosti vojsk v nočních podmínkách.

Využití noční doby k pokračování útoku zabezpečuje nepřetržitě vedení bojové činnosti a dosažení vysokého tempa útoku. Aktivní noční útočná činnost vojsk kromě toho dovoluje udržovat nepřítele v neustálém napětí, vyčerpávat ho fyzicky i morálně a zbavovat ho možnosti uskutečnit rozsáhlé a rychlé přeskupení.

Přístroje pro noční vidění zabezpečují pozorování na bojišti v noci a vedení efektivní mířené palby ze všech druhů zbraní. Bez ohledu na to, přechod od denní k noční činnosti vyžaduje od velitele armády, štábu armády a vojsk přípravu celé řady opatření organizačního i technického charakteru.

Vedení bojové činnosti nepřetržitě ve dne i v noci vyžaduje vysoký morální a fyzický vypětí vojáků, proto velitel armády i velitelé divizí uskutečňují odpovídající směny jednotek, útvarů i svazků zařazených do prvního sledu.

Rozvíjí-li se útočná operace úspěšně, velitelé divizí prvního sledu v závislosti na síle odporu nepřítele, stavu vojsk a dalších podmínkách situace obvykle v noci pokračují v útoku všemi silami prvního sledu, nebo vyčleňují pro vedení činnosti zvláštní síly charakteru předsunutých odřadů z divizí, popř. bezprostředně z pluků prvního sledu.

Vytvoří-li nepřítel nové uskupení, které může zranit další rozvíjení operace, v takovéto situaci je účelné závčas ještě v denní době pro vedení noční činnosti zasadit do prvního sledu divize z druhého sledu nebo ze zálohy armády. Pro noční činnost je třeba vždy vyčleňovat síly dostačující ke splnění uložených úkolů pro noc, aniž by bylo třeba zasazovat v noci doplňkové síly a usku-tečnit složitý manévř.

Úspěch noční bojové činnosti v operaci s použitím klasických prostředků ničení v mnohém závisí na jejich všestranné přípravě v denní době. Proto ve-litel armády včas přijímá rozhodnutí pro noční činnost, ve kterém stanoví: síly a prostředky pro vedení noční činnosti; organizaci přeskupení vojsk, úkoly vojskům a způsob jejich přípravy k noční činnosti; zabezpečení vojsk prostřed-ky nočního vidění a osvětlovacími prostředky; způsob osvětlení terénu i cílů, charakter bojové činnosti s rozedněním.

Na základě rozhodnutí velitele zpracuje štáb armády plán osvětlování. Ten zpravidla zahrnuje: úkoly osvětlování; síly a prostředky osvětlování, vyčleňo-vání do podřízenosti svazků (útvárů) a opatření učiněná v jejich prospěch nadřízeným velitelem; celkový způsob osvětlování terénu a dobu používání přístrojů pro noční vidění; opatření k dezorientaci a oslepení nepřítele, opa-tření k boji s jeho osvětlovacími prostředky a přístroji pro noční vidění, proti-opatření na pokusy nepřítele likvidovat osvětlování našich vojsk a využívání přístrojů pro noční vidění; způsob využití osvětlovacích prostředků pro velení vojskům a udržení součinnosti mezi nimi, pro vyrozumění i rozlišení vlastních vojsk; zálohu prostředků osvětlování a způsob jejich spotřeby.

V průběhu bojové činnosti s použitím klasických prostředků ničení organi-zuje štáb armády hlavně využití dělostřeleckých a leteckých osvětlovacích prostředků pro osvětlení objektů v hloubce rozmístění nepřítele a rovněž za-bezpečuje svazky osvětlovacími prostředky. Přitom osvětlování se velmi podrob-ně plánuje bezprostředně v divizích.

Potřeba osvětlovacích prostředků v operaci s použitím klasických prostředků ničení je vyšší než v operaci s použitím jaderných zbraní. Potřeba těchto pro-středků v konkrétní operaci závisí na podmínkách situace, používaného způ-sobu osvětlování a jeho intenzity a též na šířce úseků, počtu čar a objektů, které je třeba osvětlovat, na jejich rozměrech, délce noci, útočném tempu, osvětlování a na technických možnostech používaných osvětlovacích pro-středků.

Směry útoků vojsk v noci obvykle vedou terénem s pokud možno nejmenším počtem přírodních překážek, ale s dobře viditelnými, i ve tmě, orientačními body. Tyto směry musí vést vojska k určeným objektům nejkratší cestou.

V nočních podmínkách zvláštního významu nabývá smělá až drzá činnost průzkumu, jednotlivých útvarů a jednotek, i široká iniciativa všech velitelů s cílem rychle využít výhodných podmínek pro splnění uloženého úkolu.

Svazky a útvary armády při útoku v noci využívají trhlín a mezer v bojových sestavách vojsk nepřítele, rozhodně pronikají do jeho sestavy, narušují systém paleb, velení, součinnost a zmocňují se důležitých prostorů, přeprav a komunikačních uzlů s tím, aby vytvořily výhodné podmínky k rozhodnému pokračování útoku s rozedněním.

V průběhu noci průzkum upřesňuje sestavu protistojícího uskupení nepřítele a zjišťuje jeho záměry pro další činnost.

V průběhu noční bojové činnosti vojsk se používají osvětlovací prostředky (osvětlovací náboje, miny, granáty, osvětlovací letecké pumy), přístroje pro noční vidění a osvětlovací signální prostředky (signální náboje a miny, barevné orientační signální pumy, světélkující dělostřelecké náboje, světelné palubní i silniční značky, semaforey atd.) a rovněž i zápalné náboje a pumy.

V závislosti na situaci a počtu osvětlovacích prostředků se terén i objekty nepřítele osvětlují periodicky nebo trvale. V útočné operaci s použitím klasických prostředků ničení půjde zpravidla o periodické osvětlování, které tkví v osvětlování terénních úseků, cílů a objektů nutných pro boj a závisí na době nutné ke splnění daného úkolu. Nepřetržité osvětlování se používá jen k vytvoření zóny úplného osvětlení terénu bezprostředně před bojovými sestavami vlastních vojsk v zájmu všech svazků a útvarů, např. při překonávání obranných čar nepřítele nebo při odrážení jeho protiztečí a protiúderů.

Terén a objekty nepřítele v průběhu bojové činnosti bezprostředně před bojovými sestavami vlastních vojsk se osvětlují prostředky blízkého dosahu — raketovými osvětlovacími náboji a přístroji pro noční vidění; pro osvětlování objektů v hloubce obrany nepřítele jsou výhodnější osvětlovací miny, dělostřelecké náboje, světelné letecké pumy a zápalné prostředky k vytváření požárů v prostoru rozmístění nepřítele.

Cíle v bezprostřední blízkosti vojsk osvětlujeme s takovým rozpočtem, aby to nevadilo používání přístrojů pro noční vidění.

S cílem zachování utajení příprav a dosažení nenadálosti útoku dodržíme dosavadní režim osvětlování do zahájení zteče.

V noci jsou zvláště příznivé podmínky pro použití prostředků a opatření, která uvádějí nepřítele v omyl pokud jde o směr a zámysl naší činnosti. Patří k nim demonstrační a klamná činnost. **Demonstrační** činnost má za cíl vsugerovat nepříteli jiný směr úderu a způsob útoku, než bude ve skutečnosti. K vyvolání tohoto dojmu plní vojska konkrétní bojové úkoly v plném rozsahu zabezpečení, včetně osvětlení. Naproti tomu vyjití hlavního úderného uskupení na skutečnou čáru a směr útoku musí být uskutečněno pokud možno nejpozději do doby zasazení nepřátelských záloh. **Klamná** činnost spočívá v určité činnosti vojsk, jako je např. pohyb proudů, vyjití uskupení z určených prostorů, naznačení směru úderu atd. Má za cíl zmýlit nepřítele a utajit skutečný zámysl na směr hlavního úderu.

Od noční činnosti k denní přecházíme bez přestávky a snížení tempa útoku. Při přechodu k denní činnosti a při odrážení možných protiztečí nepřítele (které zahajuje obvykle s rozedněním), velitel armády závčas organizuje pečlivý průzkum, zpřesňuje bojové úkoly vojskům i otázky součinnosti, připravuje palébné prostředky, zvláště protitankové, a zesiluje protivzdušnou obranu. K úspěš-

nému rozvíjení útoku s rozedněním v případě potřeby zasazuje do sražení svazky druhého sledu nebo vševojskovou zálohu.

Velitel a štáb armády v průběhu noci učiní nutná opatření k tomu, aby s rozedněním všechny raketové oddíly, zúčastňující se prvního jaderného úderu, byly v pohotovosti k použití jaderných zbraní v okamžiku obdržení bojového signálu (povelu).

Přípravě vojsk i štábů pro činnost v noci je nutné věnovat stále více pozornosti, protože bojovou činnost i vedení operací v těchto podmínkách považujeme za normální jev.

Armády NATO, především americká armáda, považují činnost v noci v 80. letech již za běžnou, přičemž např. Americký polní řád FM-100-5 stanoví, že mechanizovaná vojska mají být schopna útočit v noci tempem až $10 \text{ km} \cdot \text{h}^{-1}$, těžké pěchotní zbraně působit do vzdálenosti 1500 m, tankové kanóny do 2000 metrů a bitevní vrtulníky svými PTRS do 3000 metrů.

To dovoluje rozvoj technických prostředků pro vidění v noci soudobých armád, který dosáhl takového stupně, že výrazně ovlivňuje bojovou činnost vojsk i vedení operací v podmínkách stále více elektronifikovaného bojiště.

Nemůžeme vyloučit, že lepší připravenost některé z válčících stran na vedení bojové činnosti v noci může vyústit v její úslí, aby se tato činnost stala hlavním způsobem vedení boje a tím i rozhodujícím faktorem operačně taktického charakteru k získání převahy na bojišti.

Proto musíme tuto otázku docenit na všech stupních a intenzívně procvičovat vojska a štáby ve vedení noční bojové činnosti.